

Deltaprogramma | Kust

Samenvatting

Plan van Aanpak

Inhoud

1	Inleiding — 2
2	Inhoudelijke scope — 4
3	Producten — 5
3.1	Stappenplan voor oplevering van de producten — 5
3.2	Samenhang met andere deelprogramma's — 8
3.3	Korte termijn ontwikkelingen in lange termijn perspectief — 8
4	Proces — 9
5	Kennis — 11
5.1	Kennisagenda — 11
5.2	Joint fact finding — 12
5.3	Kennismanagement — 12
5.4	Innovaties, experimenten en pilots — 12
6	Middelen — 13

1 Inleiding

Het onderdeel Kust uit het Deltaprogramma (verder aangeduid als Deelprogramma Kust) richt zich op duurzame handhaving van de veiligheid van het achterland tegen overstromingen vanuit de zee, waarbij rekening wordt gehouden met behoud en ontwikkeling van functies in de kust (zoals ecologie, recreatie, beroepsvisserij, zeehavens). Tevens richt het deelprogramma zich op de wenselijkheid en de haalbaarheid van een eventuele kustuitbreiding. Daarmee wordt aangesloten bij de beleidsdoelstelling voor de kust in het Nationaal Waterplan (citaat): *het laten meegroeien van de hoogte van het kustfundament met de zeespiegelstijging door het toevoegen van zand. Daarbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van natuurlijke verspreiding en verplaatsing van zand langs de kust. Omdat zand-suppletie een zeer flexibele maatregel is, kiest het kabinet voorsnog voor het volgen van de zeespiegelstijging en niet, zoals het advies van de commissie Veerman luidt, voor het "vooruitwerken" op basis van een plausibele bovengrens voor 2100.*

Op dit moment is integrale kustontwikkeling inclusief kustveiligheid geen acute opgave. Er is op dit moment immers geen kustveiligheidsprobleem. De huidige veiligheidsmaatregelen voldoen, maar klimaatverandering en de discussie over de veiligheidsnormering zijn aanleiding om de kust opnieuw te bekijken. De huidige veiligheidsnormering stamt immers uit 1958. En door toename van bevolking en investeringen achter de zeewering zijn de risico's gestegen.

Daarnaast is het in dit dichtbevolkte land zaak de kustlijn optimaal en meervoudig te benutten. Er zijn nieuwe maatschappelijke wensen voor gebruik van de kust. Dit vraagt om een integrale benadering van veiligheid en ruimtelijke inrichting van de kust. Met het oog daarop is integrale kustontwikkeling inclusief kustveiligheid weliswaar geen acute, maar wel een urgente opgave. Dat betekent dat er nu tijd kan worden genomen om goede plannen te maken die zullen leiden tot een duurzaam veilige, sterke en mooie kust. Het betekent ook dat bij deze planvorming private partijen kunnen worden betrokken die samen met betrokken publieke partijen willen investeren in kustontwikkeling. Want kleine en grote investeerders kun je alleen dan bij projecten voor ruimtelijke kwaliteit betrekken als de kustveiligheid op orde is.

Dit Deelprogramma heeft betrekking op het kustfundament van de gehele Nederlandse Noordzeekust, zie afbeelding 1. Het kustfundament 'draagt' aan de landzijde de waterkerende functie van duinen en dijken en vervult daarmee een belangrijke rol in het handhaven van de veiligheid van het achterland. Het draagt ook de natuur- en recreatiefuncties van duingebieden en kustplaatsen inclusief hun havens. In de 'natte' zone vinden morfologische processen plaats die van belang zijn voor de vorming van strand en duinen. De zeewaartse grens bestaat uit de doorgaande -20 meter NAP-lijn,

Niet onder het toepassingsgebied van het Deelprogramma Kust vallen:

- de kust van het vaste land van Groningen, Friesland en de waddenkust van het vaste land van Noord-Holland en de Waddeneilanden;
- de stormvloedkeringen,
- de Waddenzee zelf
- de mondingen van de grote rivieren.

Afbeelding 1: Kustfundament (Bron: NWP 2009)

2 Inhoudelijke scope

Het Deelprogramma Kust onderscheidt een drietal sporen.

Spoor 1: Kustveiligheid

De focus van het Deelprogramma Kust ligt op de veiligheidsopgave: de zorg voor een robuuste kust op de langere termijn. Het huidige beleid voorziet in handhaving van de basiskustlijn en het laten meegroeien van het kustfundament met de zeespiegelstijging.

De nieuwe normering is nog een onzekere factor met betrekking tot de opgaven langs de kust. Tezamen met de aangepakte zwakke schakels, de duinen en zeekeringen, wordt daarmee de beoogde veiligheid voor tenminste de komende 50 jaar geborgd. Op lange termijn (na 2050) is mogelijk meer nodig of wenselijk. Een tweetal aspecten komen hierbij aan de orde.

- **Kustversterking**
Bij kustversterking moet onderscheid worden gemaakt tussen de volledig zandige delen van de waterkering en kustdelen met harde elementen erin. Conform het advies van de Deltacommissie (Commissie Veerman, 2008) is bij de zandige kust de huidige strategie voldoende voor de komende eeuwen, ook bij een sterke zeespiegelstijging. De huidige strategie gaat uit van zandsuppleties waarmee duinen, strand en vooroevers worden verhoogd en - als gevolg daarvan - mogelijk ook verbreed. De vraagstukken liggen bij de zandige kust op het gebied van de hoeveelheid, het tempo en de wijze van suppleren. Bij deels verharde delen van de kust ligt de opgave in het combineren van hard en zacht en het toekomstvast maken van deze deels harde weringen. Hoe deze mee te laten groeien met de zeespiegelstijging, is de vraag.
- **Ruimtelijke inpassing**
Naarmate de maatregel ingrijpender is, moet deze zorgvuldiger in zijn omgeving worden ingepast. Hiermee kan aan de ruimtelijke kwaliteit lokaal een impuls worden gegeven. Hoewel veiligheid de eerste doelstelling is, wordt de opgave integraal benaderd. De verbetering van de veiligheid met een goede ruimtelijke inpassing vormt het eerste en belangrijkste spoor in het programma.

Spoor 2: Integrale planvorming en kustontwikkeling

Met veiligheid als start en eindpunt kan de oplossing van andere ruimtelijke opgaven tegelijkertijd aangepakt worden (zoals bijv. een transferium of voldoende strandbreedte voor recreatie), zij het met een eigen financieringsstroom. Dit levert niet alleen duurzame plannen op, maar ook draagvlak. In de visies en de strategische agenda's van de kustprovincies wordt de kustversterkingopgave verkend in relatie tot de lokale en regionale ruimtelijke opgaven voor de lange termijn. Innovatieve oplossingsrichtingen met meervoudig ruimtegebruik zijn denkbaar. Een nationaal kader kan hiervoor randvoorwaarden meegeven. Het meenemen van andere ruimtelijke opgaven, verdergaand dan de zorg voor een goede inpassing, vormt het tweede spoor van dit deelprogramma.

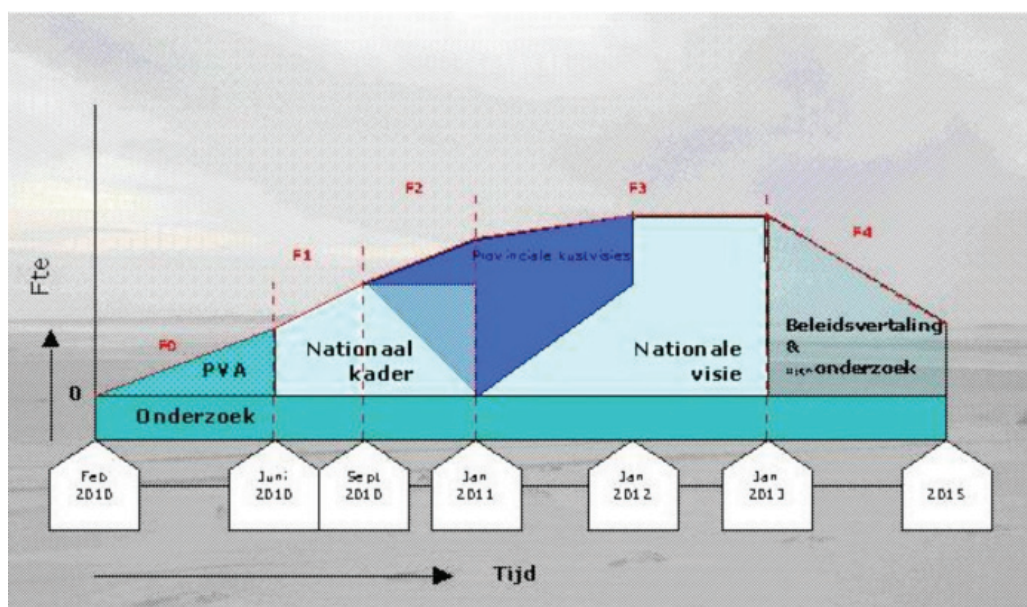
Spoor 3: Kustuitbreiding

Kustuitbreiding is één van de mogelijkheden op de lange termijn waarvan – in het derde spoor van het deelprogramma - de urgentie, haalbaarheid, wenselijkheid en betaalbaarheid nader worden onderzocht. Door de kust zeewaarts te versterken kunnen mogelijkheden ontstaan om de veiligheidszone voor 200 jaar

zeespiegelstijging anders in te vullen of de ligging van de primaire kering anders vast te stellen. Hierdoor kunnen lokaal ruimtelijke ontwikkelingskansen ontstaan.

3 Producten

De drie genoemde sporen zijn in het Plan van Aanpak vertaald in een gefaseerde ontwikkeling van een drietal beleidsproducten, zoals weergegeven in Afbeelding 2. Daarna volgt nog een fase waarin de afronding van doorlopend onderzoek en vertaling naar beleidsnota's wordt voorzien.

Afbeelding 2: Ontwikkeling van beleidsproducten in vier fasen (F1 – F4)

3.1 Stappenplan voor oplevering van de producten

Tabel 1 bevat een overzicht van de inhoud en oplevering van beleidsproducten uit dit Deelprogramma. In volgorde van oplevering kent het Deelprogramma de volgende producten:

1. Nationaal kader Kustuitbreiding

Dit kader geeft de speelruimte, randvoorwaarden en uitgangspunten aan voor eventuele kustuitbreiding. Daarnaast bevat het kader handvatten voor de provinciale visies Kust en voor de nationale visie Kustontwikkeling die reiken tot 2100.

Het nationaal kader gaat bij de randvoorwaarden en spelregels voor kustuitbreiding in op de volgende aspecten:

- Maatschappelijke doelen: de mate waarin zeewaartse kustuitbreiding op verantwoorde en duurzame wijze in huidige en toekomstige maatschappelijke behoeften kan voorzien, bezien vanuit de bijdrage aan kustveiligheid en ruimtelijke kwaliteit.
- Financiën: de haalbaarheid van kustuitbreiding, gelet op de te bereiken doelen voor veiligheid en ruimtelijke kwaliteit, en op mogelijke kostendragers uit publieke

- en private partijen die hiervoor gevonden kunnen worden, gelet op de baten die kustontwikkeling kan opleveren.
- c. Wet- en regelgeving: de specifieke wettelijke en juridische verplichtingen (bijvoorbeeld t.a.v. compensatie) die aan de orde zijn bij het plegen van grootschalige zeevaartse kustuitbreiding.
 - d. Voor deze onderwerpen zijn onderzoeken uitgezet die op korte termijn zullen worden afgerond. De resultaten van de onderzoeken vormen input voor het nationaal kader Kustuitbreiding.

Het nationaal kader doet geen uitspraken over de totale benodigde en beschikbare investeringsruimte voor kustuitbreiding. Wel zal het realistische principes en uitgangspunten bevatten in relatie tot de te bereiken doelen, bijvoorbeeld over de verdeling van kosten tussen private en publieke partijen bij het realiseren van kustuitbreiding. Het betreft algemeen toe te passen criteria die regionale overheden kunnen gebruiken bij het opstellen van hun visies Kust.

2. Provinciale visies Kust

Elke kustprovincie stelt samen met regionale partijen een integrale gebiedsvisie op voor het kustgedeelte van de provincie. Daarin staat welke mogelijkheden de provincie ziet voor kustontwikkeling en met welke strategie de kust duurzaam veilig kan blijven bij een hogere zeespiegelstijging.

Sommige provincies beschikken reeds over een dergelijke provinciale Kustvisie, zij het met een kortere doorlooptijd dan tot 2100. In aanvulling daarop zullen deze provincies een strategische agenda opstellen die met name gericht is op de onderwerpen die spelen op langere termijn.

Het opstellen van de provinciale visies Kust en het zorg dragen voor het onderling op elkaar aansluiten van die visies en agenda's is de verantwoordelijkheid van de provincies. Het nationaal kader Kustuitbreiding biedt daarbij houvast. Gezien het belang van de provinciale visies Kust voor de nationale visie Kustontwikkeling kan het Programmteam Kust hierbij ondersteuning bieden en zal het onderwerp in het Stuurgroepoverleg voor het Deelprogramma Kust aan de orde komen. De relatie tussen de provinciale visies Kust en de nationale visie Kustontwikkeling zal verder worden uitgewerkt in het nationale kader Kustuitbreiding.

Aandachtspunten in de visies zijn:

- een zonering van functies, aansluitend bij de Beleidslijn Kust;
- de uitwerking van criteria voor buitendijkse ontwikkeling;
- de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de kust;
- het maximaal meekoppelen van de wateropgaven met andere beleidsopgaven.

3. Nationale visie Kustontwikkeling

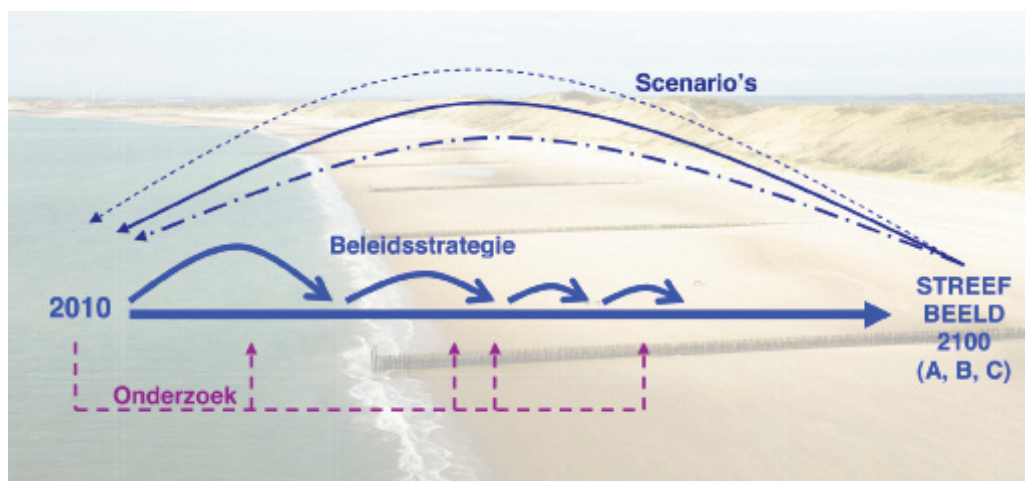
Op basis van uitgewerkte streefbeelden en scenario's worden in de nationale visie Kustontwikkeling beleidsstrategieën voor duurzame ontwikkeling van een veilige, sterke en mooie kust beschreven. Hierbij wordt uitgegaan van de nieuwe veiligheidsnormen en rekening gehouden met de opgestelde provinciale visies Kust. Hoofddlijn blijft: *'zacht waar het kan, hard waar het moet'*. In de nationale visie Kustontwikkeling zal op drie hoofdvragen antwoord worden gegeven:

- Welke strategie of strategieën zullen worden gevolgd om die delen van de kust die bestaan uit een harde wering of die harde elementen bevatten toekomstvast te maken?
- Zijn er reële kansen voor kustuitbreiding en hoe kunnen deze kansen worden benut?
- Hoe optimaliseren we de benutting van de mogelijkheden van ons Noordzeekustsysteem?

De visie bevat één (of meer) streefbeeld(en) voor 2050 en 2100 aan de hand van een of meer scenario's en beleidsstrategieën (zie afbeelding 3). In deze streefbeelden wordt nader invulling gegeven aan de basiswaarden en uitgangspunten die voor het gehele Deltaprogramma worden gehanteerd. Het betreft de basiswaarden solidariteit, flexibiliteit en duurzaamheid en de uitgangspunten samenhang, consistentie en transparantie.

Product	Doel	Bouwstenen	Actoren	Planning
Fase 1. Nationaal kader Kustuitbreiding	<ul style="list-style-type: none"> - Bevat randvoorwaarden voor kustuitbreiding als kader voor de provinciale visies Kust. - Bevat ook inhoudelijke elementen en procesafspraken t.b.v. de nationale visie kustontwikkeling - Tijdshorizon is 2100. 	<ul style="list-style-type: none"> - Resultaten van onderzoeken naar haalbaarheid en betaalbaarheid van kustuitbreiding - NWP-1 - Nota Ruimte - Kust op Koers 	<ul style="list-style-type: none"> - Programmteam schrijft. - Regionale actoren leveren input en beoordelen op uitvoerbaarheid. - Regionale Stuurgroep regisseert - Kabinet stelt vast. - Maatschappelijke adviesgroep denkt mee. 	Gereed: eind 2010
Fase 2. Provinciale visies Kust	<p>Duurzame bescherming van de waterveiligheid en de lange termijn ruimtelijke ontwikkeling in de kustzone met elkaar in harmonie verlopen. Tijdshorizon: 2050, met visie tot 2100 en een doorkijk daarna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nationaal kader Kustuitbreiding - Nieuwe veiligheidsnormen - Regionale en lokale behoeften - (Inter)nationale verplichtingen. - (concept) Resultaten onderzoeken Kustveiligheid - (concept) Resultaten onderzoeken Kustuitbreiding / kustontwikkeling 	<ul style="list-style-type: none"> - Kustprovincies schrijven. - Regionale actoren leveren input. - Provinciale overleggen Kust zorgen voor afstemming - Regionale Stuurgroep regisseert - Provinciale Staten stellen vast. - Maatschappelijke adviesgroep denkt mee. 	Gereed: eind 2011
Fase 3. Nationale visie Kustontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> - Bevat regionaal gedifferentieerde lange termijn strategie voor ontwikkeling van duurzaam veilige en mooie kust. - Geeft ook zicht op onderzochte alternatieve strategieën. - Integreert provinciale visies Kust tot samenhangende visie voor gehele Nederlandse Noordzeekust. 	<ul style="list-style-type: none"> - Provinciale visies Kust - Nationaal kader Kustuitbreiding - Nieuwe veiligheidsnormen - Resultaten van onderzoek, pilots en korte termijn projecten over kustveiligheid en kustuitbreiding / kustontwikkeling - Resultaten van joint fact finding - (Inter)nationale verplichtingen richtlijnen en aanbevelingen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Programmteam Kust schrijft - Regionale stuurgroep regisseert. - Kabinet stelt vast. - Kustprovincies leveren aan via visies Kust. - Maatschappelijke Adviesgroep adviseert en beoordeelt op draagvlak 	Gereed: eind 2012
Fase 4. Beleids- doorvertaling	<ul style="list-style-type: none"> - Basis voor nieuw kust(veiligheids) beleid in NWP-2. - Basis voor nieuw kustbeleid in andere beleidsnota's. 	<ul style="list-style-type: none"> - Provinciale visies Kust - Nationale visie Kustontwikkeling - Nationaal kader Kustuitbreiding - Resultaten van onderzoek en monitoring kustveiligheid en kustontwikkeling 	<ul style="list-style-type: none"> - t.z.t. te bepalen 	2015

Tabel 1: Overzicht inhoud en ontwikkeling van beleidsproducten

Afbeelding 3: Methodiek Nationale visie Kustontwikkeling

3.2 Samenhang met andere deelprogramma's

Het Deelprogramma Kust heeft raakvlakken met andere deelprogramma's, vooral met de gebiedsgerichte deelprogramma's Wadden en Zuidwestelijke Delta en het generieke programma Veiligheid. De wijze van afstemming met deze deelprogramma's zal nader worden uitgewerkt. Daarbij gaat het over de mogelijke ruimtelijke doorwerking van beoogde maatregelen vanuit de Noordzeekust, maar ook over invloeden vanuit andere deelprogramma's op de kust. Gezamenlijke onderzoeksopgaven zijn reeds benoemd (zie 5.1).

Met de deelprogramma's voor de Wadden, Veiligheid en Zuidwestelijke Delta vindt regulier afstemmingsoverleg plaats en zijn de eerste gesprekken gevoerd over de raakvlakken en de wijze waarop afstemming zal plaats vinden.

De deelprogramma's van het Deltaprogramma zijn sterk vervlochten en beogen samenhangende maatregelen voor duurzame waterveiligheid en zoetwatervoorziening te realiseren in het licht van de klimaatverandering, veranderende maatschappelijke opvattingen en economische ontwikkelingen.

3.3 Korte termijn ontwikkelingen in lange termijn perspectief

Het Deltaprogramma bevat zowel korte (tot 2050) als lange termijn (na 2050) plannen en ontwikkelingen. Korte termijn plannen en projecten dienen getoetst te kunnen worden op hun relevantie en invloed op de lange termijn strategie van het Deltaprogramma. Projecten die in de planstudie- en uitvoeringsfase zitten behouden hun eigen dynamiek om vertraging te voorkomen. Belangrijke criteria om te toetsen of korte termijn projecten sporen met lange termijn doelen en grotere projecten in het kader van het Deltaprogramma zijn robuustheid en flexibiliteit. Deze criteria worden in het nationaal kader Kustuitbreiding uitgewerkt. Ook kunnen ervaringen uit innovatieve maatregelen en pilots die op de korte termijn worden uitgevoerd een belangrijk leereffect genereren voor de lange termijn strategieën die ontwikkeld worden in het Deltaprogramma.

4 Proces

Opdrachtgevers voor het Plan van Aanpak Deelprogramma Kust zijn de ministers van VROM en V&W. De programmadirecteur Kust fungeert als opdrachtnemer. Het deelprogramma kent een Regionale Stuurgroep met vertegenwoordigers van de kustprovincies (Fryslan, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland), kustwaterschappen (7), kustgemeenten (29) en Rijkswaterstaat. De Stuurgroep stuurt de programmaorganisatie aan, regisseert de opstelling van de producten en voert bestuurlijk overleg met betrokken bewindspersonen. Met deze bestuurlijke participatie wordt gestreefd naar hechte samenwerking tussen overheden met heldere afspraken en eenduidige kaders voor kustontwikkeling (zie Afbeelding 4). Dit overigens zonder de bestaande verdeling van verantwoordelijkheden tussen de (semi-) overheden in de kust te veranderen.

De bijeenkomsten van de Stuurgroep worden voorbereid door een Agenda-commissie. De Programmadirecteur zorgt met het Programmateam voor de uitvoering van het Plan van Aanpak. Integrale besluitvorming over de eindproducten van het deelprogramma vindt plaats in het Kabinet en wordt voorbereid door de Ministeriële Stuurgroep van het Deltaprogramma.

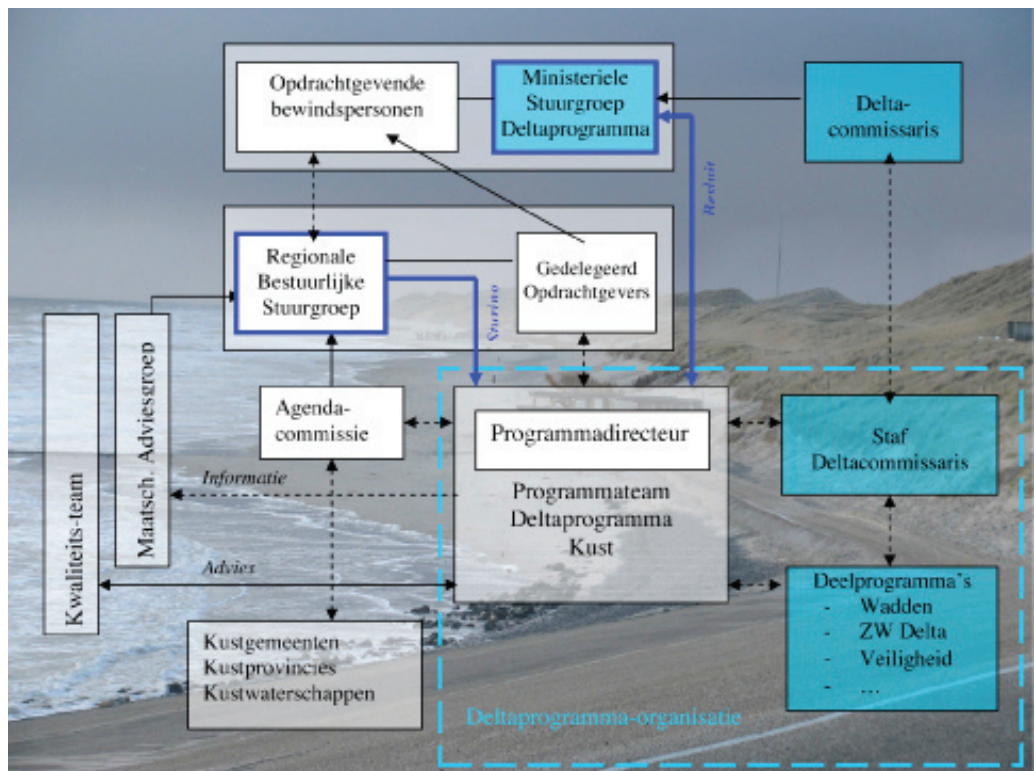
Voorgesteld wordt om maatschappelijke participatie op nationaal niveau in te vullen via het Overlegorgaan Water en Noordzee van het Ministerie van V&W, aangevuld met specifieke kustpartijen. Door en voor kustgemeenten worden bijeenkomsten georganiseerd om de kustgemeenten actief bij het deelprogramma te betrekken. Een Maatschappelijke Adviesgroep met vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties zal de regionale Bestuurlijke Stuurgroep en de Programmadirecteur voorzien van advies. Ook dragen de leden van de Adviesgroep zorg voor terugkoppeling naar de eigen achterbanen. De Maatschappelijke Adviesgroep voor het Deelprogramma Kust heeft de volgende doelen:

- Advisering over de effectiviteit (in de zin van resultaatgericht) en haalbaarheid (draagvlak bij de achterban, technisch en praktisch uitvoerbaar, handhaafbaar) van de beleidsvoornemens in het Deelprogramma Kust.
- Aanboren van de creativiteit van de deelnemers. Inzetten van de innovatiekracht van deelnemers t.b.v. het Deelprogramma Kust.
- Vergroten van publiek bewustzijn voor de lange termijn vraagstukken waarvoor het Deelprogramma Kust staat.
- Belangen van een specifieke achterban in te brengen

Daarmee wordt beoogd om het volgende te realiseren:

- Bijdragen leveren aan de kwaliteit van het beleid door het formuleren van verschillen in inzicht, de mate van consensus, onderliggende dilemma's en door het zicht geven in argumenten relevant voor besluitvorming, voor zover relevant voor de opdracht van het Deelprogramma Kust;
- Ontwikkelen van een netwerkfunctie tussen de maatschappelijke partijen onderling en ook met regionale bestuurlijke stuurgroep.

Bij een eerste bijeenkomst in april 2010 gaven de deelnemers belangrijke signalen af over het belang van participatie van burgers en bedrijfsleven en over de wijze waarop dit kan worden vormgegeven. Men ziet goede kansen voor actieve deelname van marktpartijen, met name bij een bredere zandige kust, met meer mogelijkheden voor maatschappelijk verantwoorde investeringen in een duurzaam veilige kust.

Afbeelding 4: Organogram Deelprogramma Kust

In aanvulling op de maatschappelijke adviesgroep zal het Deelprogramma Kust - in samenspraak met het Deltaprogramma - in het komend jaar een strategie voor burgerparticipatie uitwerken. Voor draagvlak en ook voor het benutten van lokale kennis en creativiteit kan het goed zijn om burgers in een vroeg stadium van planvorming te betrekken. De precieze rol van burgerparticipatie bij de uitvoering van het Plan van Aanpak Kust moet echter nog nader worden ingevuld.

In aansluiting op reeds bestaand overlegstructuren zal overleg en afstemming met buurlanden worden gevoerd over grensoverschrijdende effecten die de uitvoering van het Deelprogramma Kust kan hebben, en ook over invloeden die van buiten de landsgrenzen doorwerken naar de Nederlandse kust. Belangrijk is verder dat buitenlandse voorbeelden benut worden om daarvan te leren bij de uitvoering van dit deelprogramma.

5 Kennis

5.1 Kennisagenda

De kennisagenda voor dit deelprogramma is gericht op beantwoording van kennisvragen over de lange termijn veiligheidsopgaven en ruimtelijke opgaven, over de randvoorwaarden voor eventuele kustuitbreiding en over een mogelijke aanpak van deze opgaven. Daarbij staat een integrale, maar ruimtelijk gedifferentieerde benadering centraal. De belangrijkste kennisvragen zijn hieronder per product benoemd.

Kennisvragen Nationaal kader Kustuitbreiding

Er loopt een aantal beleidsonderzoeken die gericht zijn op beantwoording van vragen over de technische, financieel-economische en juridische haalbaarheid van kustuitbreiding en over de belangrijkste ruimtelijke waarden langs de kust.

a. Kennisvragen Nationale visie Kustontwikkeling

Voor de opstelling van de nationale visie Kustontwikkeling is nog veel onderzoek nodig. De daarbij behorende onderzoeksvragen gaan over duurzame veiligheid en kustontwikkeling.

- Duurzame veiligheid

Onderzoek is geprogrammeerd naar de wijze waarop kustveiligheid ook op lange termijn kan worden gegarandeerd en hoe beschermingsmaatregelen economisch en ecologisch zo duurzaam mogelijk kunnen worden uitgevoerd. Het gaat om strategieën voor grootschalige zandsuppletie en om het klimaatbestendig en toekomstvast maken van harde zeeweringen. Waar mogelijk wordt aangesloten bij het Deltamodel.

- Kustontwikkeling

Deze kennisvragen betreffen kansen en mogelijkheden om de veiligheid van de kust te vergroten in combinatie met versterking van de ruimtelijke kwaliteit, zoals meer ruimte voor recreatie, natuurontwikkeling en nieuwe vormen van meervoudig gebruik van de kust. Ook is onderzoek nodig naar de realisatie van dergelijke kansen voor integrale kustontwikkeling via Publiek-Private Samenwerking. Vragen m.b.t. kustuitbreiding worden opgepakt onder a.

b. Kennisvragen op raakvlakken met andere deelprogramma's

Het Deelprogramma Kust kent raakvlakken met diverse andere deelprogramma's uit het Deltaprogramma. Raakvlak met Deelprogramma Veiligheid vormt de vraag wat de nieuwe veiligheidsnormen zullen betekenen voor de opgaven in de kust. Samen met Deelprogramma Wadden is kennis nodig over de betekenis van suppleties in het kustfundament voor de groei van wadplaten. En met Deelprogramma Zuidwestelijke Delta wordt kennis opgebouwd over gevolgen van maatregelen in de monding van de Delta op de zandvoorraad in het kustfundament.

In mindere mate zijn er raakvlakken met de deelprogramma's Zoetwater (kwelvorming en zoetwateropslag bij kustuitbreiding), Rijnmond-Drechtsteden (effecten maatregelen Nieuwe Waterweg) en Nieuwbouw en Herstructurering (reserveringszone 200 jaar zeespiegelstijging).

5.2 Joint fact finding

Het Deelprogramma Kust kiest voor een open kennisagenda die in nauwe samenwerking tussen rijk, regionale en lokale overheden, bedrijfsleven en overige betrokken actoren wordt opgesteld en uitgevoerd. Daarbij wordt gebruik gemaakt van *Joint fact finding*, een interactieve vorm van kennis ontwikkelen en kennis delen. Het doel van Joint fact finding is het verkrijgen van gedeelde en geaccepteerde kennis als basis voor de onderbouwing van beleid en keuzes door de politiek.

5.3 Kennismanagement

Het is van belang dat bestaande kennis samengevoegd en dicht bij bestuurders gebracht wordt. Hierdoor komen ook mogelijkheden voor het combineren van lokale en regionale wensen en projecten met veiligheidsopgaven uit het Deltaprogramma in beeld. Er wordt maximaal gebruik gemaakt van de kennis, ervaring en ideeën die bij betrokken partijen uit beleid, beheer, maatschappelijk- en bedrijfsleven, advies- en onderzoekswereld aanwezig zijn. Nader overleg vindt plaats over de wijze waarop binnen het Deltaprogramma invulling zal worden gegeven aan een zo goed mogelijke kennisbenutting en kennisuitwisseling. Dit betreft ook onderzoek naar grensoverschrijdende effecten waarover afspraken moeten worden gemaakt met buurlanden. Ook afspraken over begeleiding van het onderzoek dienen onderdeel te zijn van een kennismanagement systeem.

5.4 Innovaties, experimenten en pilots

Bij het uitzetten van onderzoeksvragen en projecten zal actief aandacht zijn voor innovatieve oplossingen. Het ligt voor de hand dit te coördineren met andere deelprogramma's, waar eenzelfde lijn zal worden gevolgd. Vooralsnog zullen nog geen uitvoeringsgerichte pilot projecten worden geïnitieerd of geadopteerd. Wel worden mogelijkheden gezocht en benut om samen te werken en kennis te delen in pilots van bestaande kennis- en innovatienetwerken, zoals de Maatschappelijke Innovatie Agenda (MIA)Water, het Netwerk Deltatechnologie, het Innovatienetwerk Groene Ruimte en het kennisprogramma Building with Nature. Uitdrukkelijk is ook de innovatiekracht van bedrijven voor dit deelprogramma van groot belang. Dit betekent dat bij het ontwikkelen van innovaties en het experimenteren door kennisinstellingen, het bedrijfsleven en andere (maatschappelijke) organisaties in een vroeg stadium contact zal worden gelegd over afspraken tot samenwerking.

6 Middelen

Aan dit deelprogramma wordt meegewerkt door rijk en regio. Medewerkers van een provincie, een gemeente, een waterschap, Rijkswaterstaat en ministeries gaan de komende jaren dit Plan van Aanpak uitvoeren. Het betreft ongeveer 6 fte in 2010. Dit loopt op tot 12 fte in 2012. De verschillende overheden zullen in hun begroting de benodigde middelen vrijmaken.

Deltaprogramma | Kust

Het Deltaprogramma is een nationaal programma. Rijksoverheid, provincies, gemeenten en waterschappen werken hierin samen met inbreng van de maatschappelijke organisaties. Het doel is om Nederland ook voor de volgende generaties te beschermen tegen hoogwater en te zorgen voor voldoende zoetwater.

Het Deltaprogramma kent negen deelprogramma's:

- Veiligheid
- Zoetwater
- Nieuwbouw en herstructurering
- Rijnmond-Drechtsteden
- Zuidwestelijke Delta
- IJsselmeergebied
- Rivieren
- Kust
- Waddengebied

www.delta-programma.nl

Dit is een uitgave van:

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Juli 2010